

ที่ พณ ๐๖๐๓/ ๒๒ ๔๙

กระทรวงพาณิชย์

๔๔/๑๐๐ ถ. นนทบุรี ๑

อ.เมือง จ. นนทบุรี ๑๑๐๐๐

๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๔

เรื่อง ผลการประชุมรัฐมนตรีการค้าเอเปคครั้งที่ ๑๗ และการประชุมร่วมระหว่างรัฐมนตรีการค้า
และรัฐมนตรีที่กำกับดูแล SMEs
เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ตามที่สหรัฐอเมริกาเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมรัฐมนตรีการค้าเอเปคครั้งที่ ๑๗ และการประชุม
ร่วมระหว่างรัฐมนตรีการค้าและรัฐมนตรีที่กำกับดูแล SMEs ระหว่างวันที่ ๑๙-๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๔
ณ เมืองบีกสกาย มลรัฐมอนทานา สหรัฐอเมริกา และนางศรีรัตน์ รัษฐปานะ อธิบดีกรมเจรจาการค้าระหว่าง
ประเทศ ได้รับมอบหมายให้เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทยเดินทางเข้าร่วมการประชุมดังกล่าว นั้น

กระทรวงพาณิชย์ขอเรียนสรุปสาระสำคัญของการประชุมทั้งสอง ดังนี้

๑. การประชุมรัฐมนตรีการค้าเอเปคครั้งที่ ๑๗

๑.๑. การสนับสนุนระบบการค้าพหุภาคี

สหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นเจ้าภาพการประชุมได้เชิญนายปาสกาล ลามิ ผู้อำนวยการองค์การ
การค้าโลก กล่าวรายงานความคืบหน้าการเจรจารอบโดฮา ซึ่งขณะนี้กำลังเผชิญกับปัญหาช่องว่างระหว่าง
ข้อเรียกร้องของประเทศพัฒนาแล้วและประเทศกำลังพัฒนาในประเด็นต่างๆ ที่ยากจะหาข้อตกลงกันได้
โดยเฉพาะเรื่องการเปิดตลาดสินค้าอุตสาหกรรมและประมง ซึ่งนายลามิได้ขอให้สมาชิกเอเปคพิจารณา
ทางเลือกและการดำเนินการในขั้นต่อไปเพื่อที่จะให้การเจรจารอบโดฮาสิ้นสุดลงได้ภายในปีนี้ เช่น การตกลง
ประเด็นที่เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ ๑๕ เรื่อง จากการเจรจาทั้งหมด ๒๐ เรื่อง ของรอบโดฮา และกำหนดแผนงาน
สำหรับการเจรจาเปิดตลาด (Market Access) สำหรับ ๑-๒ ปี ข้างหน้า โดยมีเป้าหมายว่า หากสมาชิกมีข้อยุติ
ระหว่างกัน ก็จะเสนอให้ที่ประชุมรัฐมนตรี WTO ครั้งที่ ๘ ที่นครเจนีวา ในเดือนธันวาคม ศกนี้ รับรอง
การดำเนินการดังกล่าว

สมาชิกเอเปคส่วนใหญ่ต่างแสดงความผิดหวังต่อความล่าช้าในการเจรจารอบโดฮา
แต่ก็ยังยืนยันที่จะพยายามต่อไปโดยไม่ละทิ้งหลักการเจรจาทุกเรื่องให้เสร็จพร้อมกัน (Single Undertaking)
อย่างไรก็ดี หลายประเทศยอมรับว่าการเจรจาบางเรื่องน่าจะบรรลุผลก่อนเรื่องการเปิดตลาดได้ โดยเฉพาะ
การเจรจาเรื่องมาตรการที่ไม่ใช่ภาษี การเปิดเสรีสินค้าและบริการสิ่งแวดล้อม การกำหนดแนวทางการแจ้ง
และการประเมินความตกลงการค้าเสรีต่อ WTO ประเด็นที่เกี่ยวกับประเทศกำลังพัฒนาและการพัฒนา
และการยอมรับเรื่อง Duty-free, Quota-free สำหรับประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ซึ่งเป็นประเด็นที่สามารถ
ยอมรับได้มากที่สุดมาเจรจาร่วมกันก่อน (Early Harvest) ได้ หากประเทศสมาชิกเห็นชอบร่วมกัน

ประเทศไทยแจ้งต่อที่ประชุมว่า เข้าใจดีถึงปัญหาของการเจรจาในขณะนี้ แต่ไทยเห็นว่าการเจรจารอบโตฮามีความสำคัญเกินกว่าจะละทิ้งไปโดยไม่มีความพยายามเพิ่มเติม ประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนาขนาดกลางที่ได้รับผลดีจากระบบการค้าพหุภาคีมาโดยตลอดและยังมีความมุ่งมั่นที่จะเห็นการเจรจาปิดรอบลงได้ในปีนี้ แม้ว่าไทยจะยอมรับความเป็นจริงและได้ลดระดับความคาดหวังจากการเจรจาลงบ้างแล้ว แต่ไทยก็ต้องการเห็นผลการเจรจาที่มีคุณภาพและเป็นประโยชน์กับประเทศกำลังพัฒนา จึงหวังว่าประเทศสำคัญจะสามารถหาทางออกร่วมกันได้ ทั้งนี้ ไทยเห็นว่า ผลการเจรจาที่มีความสมดุลนั้นควรต้องครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวกับการเปิดตลาดด้วย โดยเฉพาะสินค้าเกษตรและสินค้าอุตสาหกรรม นอกเหนือไปจากประเด็นด้านกฎเกณฑ์ต่าง ๆ

๑.๒. การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดมากขึ้นในภูมิภาคและการขยายการค้า

๑.๒.๑. ประเด็นทางการค้าการลงทุนมิติใหม่ของเอเปค (Next Generation Trade and Investment Issues)

รัฐมนตรีการค้าเอเปคเห็นชอบให้การเสริมสร้างศักยภาพทางการค้าของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) การสร้างความเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทานระดับภูมิภาคและระดับโลก (Global Supply Chain) และการผลักดันนโยบายนวัตกรรม (Innovation Policy) เป็นประเด็นทางการค้าการลงทุนมิติใหม่ ซึ่งสมาชิกเอเปคจะร่วมกันจัดทำแผนงานในเรื่องดังกล่าวในปีนี้ เพื่อใช้เป็นแนวทางให้ประเทศสมาชิกเอเปคดำเนินการเพื่อก้าวไปสู่การจัดทำความตกลงเขตการค้าเสรีที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางการค้าของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป

นอกจากนี้ ที่ประชุมได้หารือเรื่องการค้าและความมั่นคงทางอาหาร (Food Trade and Food Security) โดยมาตรการทางการค้าที่ประเทศสมาชิกเลือกใช้จะต้องไม่ขัดแย้งต่อกฎเกณฑ์ภายใต้องค์การการค้าโลก เช่น ไม่ควรใช้มาตรการห้ามส่งออก และควรเพิ่มความร่วมมือในเอเปคที่เกี่ยวกับอาหารต่อไปด้วย

ประเด็นสำคัญอื่น ๆ เช่น การลดต้นทุน เวลา และเพิ่มประสิทธิภาพของ Global Supply Chain ซึ่งมาตรการที่เอเปคจะดำเนินการ เช่น เร่งรัดการจัดตั้ง Single Window และการใช้ Advanced rulings ในเอเปคหาแนวทางเพื่อกำหนดมูลค่าขั้นต่ำของสินค้าที่ไม่ต้องเสียภาษีศุลกากร เป็นต้น ซึ่งทั้งหมดจะมีการดำเนินการต่อไปอย่างเป็นรูปธรรม

๑.๒.๒. การสร้างการเจริญเติบโตที่ยั่งยืน (Green Growth)

รัฐมนตรีการค้าเอเปคเน้นย้ำให้สมาชิกเอเปคร่วมกันศึกษาและหาแนวทางการดำเนินงานเพื่อลดอุปสรรคทางการค้าสินค้าและบริการที่เกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการหาแนวทางการส่งเสริมการกระจายการใช้เทคโนโลยีเพื่อสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ รัฐมนตรีการค้าเอเปคเชื่อว่าการดำเนินงานในเรื่องนี้จะช่วยสนับสนุนการค้าและการพัฒนาควบคู่กันไป ขณะที่เจ้าภาพสหรัฐฯ พยายามผลักดันให้ประเทศสมาชิกลด/ยกเลิกมาตรการภาษีและมาตรการที่มีใช้ภาษีสำหรับการค้าสินค้าและบริการสิ่งแวดล้อมด้วย

ที่ประชุมเห็นชอบร่วมกันถึงความสำคัญของการดำเนินการเพื่อปราบปรามการค้าไม่เถื่อน ตลอดจนสนับสนุนให้มีการจัดตั้งคณะทำงานเพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวเป็นการเฉพาะ

นอกจากนี้ รัฐมนตรีการค้าเอเปคได้สั่งการให้เจ้าหน้าที่เอเปคจัดทำแนวทางการลดขั้นตอนการนำเข้ารถยนต์ประหยัพลังงานเพื่อจัดแสดงหรือสาธิตการใช้เป็นการชั่วคราว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการใช้รถยนต์ประหยัพลังงาน รวมทั้งจัดทำแนวทางการอำนวยความสะดวกสำหรับการค้า

สินค้าใช้แล้วที่ผ่านกระบวนการผลิตใหม่ (Remanufactured Goods) เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจสีเขียว ด้วยการนำวัสดุอุปกรณ์ที่ยังคงมีสภาพดีกลับมาใช้ และจัดทำแผนงานเพื่อยกเลิกการอุดหนุนพลังงานฟอสซิลที่ไม่มีประสิทธิภาพ เพื่อช่วยบรรเทาภาวะโลกร้อน โดยที่ประชุมให้ความเห็นชอบการทำโครงการพัฒนาขีดความสามารถในเรื่องดังกล่าวด้วย

๑.๒.๓. ความร่วมมือด้านการเสริมสร้างความสอดคล้องด้านกฎระเบียบ (Regulatory Convergence and Cooperation)

รัฐมนตรีการค้าเอเปคได้พิจารณากรอบการดำเนินการเพื่อนำไปสู่แนวทางปฏิบัติที่ดีด้านกฎระเบียบ (Good Regulatory Practice) ในภูมิภาค ที่เชื่อว่าความร่วมมือและการสร้างความสอดคล้องด้านกฎระเบียบในภูมิภาคจะช่วยเสริมสร้างความโปร่งใส (Transparency) และลดต้นทุนการดำเนินการทางเศรษฐกิจทั้งด้านค่าใช้จ่าย เวลา และทรัพยากร โดยรัฐมนตรีการค้าเอเปคได้เห็นชอบแนวทางการปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ในการออกกฎระเบียบในภูมิภาคเอเปค เพื่อนำไปสู่การป้องกันและกำจัดอุปสรรคที่ไม่จำเป็นต่อการค้า อย่างไรก็ตามก็ดี เขตเศรษฐกิจเอเปครวมทั้งไทยเห็นว่า กรอบการพิจารณาในเรื่องนี้ควรมีความยืดหยุ่นเพื่อให้เหมาะสมต่อความแตกต่างของระดับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของประเทศสมาชิก

๒. การประชุมร่วมระหว่างรัฐมนตรีการค้าและรัฐมนตรีที่กำกับดูแล SMEs

รัฐมนตรีการค้าและรัฐมนตรีที่กำกับดูแล SMEs ได้หารือร่วมกันเพื่อระบุอุปสรรคทางการค้าต่างๆ ที่มีต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็ (SMEs) ในภูมิภาคเอเปค และวางแนวทางการแก้ไข ปัญหา/อุปสรรคต่อไป อันเป็นการสานต่อมติของที่ประชุมรัฐมนตรีและที่ประชุมผู้นำเอเปคเมื่อปี ๒๕๕๓ ว่าด้วยการให้ความสำคัญกับ SMEs ซึ่งมีผลต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจและการจ้างงานในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก การเพิ่มโอกาสทางธุรกิจ และการเสริมสร้างศักยภาพทางการแข่งขันของ SMEs ให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก โดยมีมติเห็นชอบต่ออุปสรรคทางการค้าที่ SMEs เผชิญในการดำเนินธุรกิจที่เสนอโดยสหรัฐฯ ซึ่งประกอบด้วย ๙ สาเหตุหลัก คือ (๑) การขาดแหล่งเงินทุน/ความยากลำบากในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน (๒) การขาดศักยภาพในการหาช่องทางขยายการค้าข้ามพรมแดนและทำธุรกิจข้ามชาติ (๓) ความไม่โปร่งใสของบริบทการค้าสากล (๔) ต้นทุนส่วนเกินซึ่งเกิดจากการขนส่งและโลจิสติกส์ที่เกี่ยวข้อง (๕) ความล่าช้าในการปล่อยของที่ศุลกากรและความซับซ้อนของขั้นตอนพิธีการศุลกากรรวมถึงความซับซ้อนของเอกสารต่างๆ (๖) ความสับสนของกฎหมาย กฎระเบียบและข้อบังคับทางเทคนิคที่เกี่ยวข้อง (๗) การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา (๘) การขาดกรอบการทำงานทางกฎระเบียบ และความไม่เพียงพอของนโยบายที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ข้ามพรมแดน และ (๙) ความยุ่งยากในการใช้ประโยชน์จากสิทธิพิเศษทางภาษี (Preferential tariff rates) และความตกลงทางการค้าต่างๆ

ในการนี้ รัฐมนตรีการค้าและรัฐมนตรีที่กำกับดูแล SMEs ได้สั่งการให้เจ้าหน้าที่ร่วมกันวางแนวทางการแก้ไขปัญหา/อุปสรรคดังกล่าว เพื่อเสนอให้ที่ประชุมผู้นำเอเปคพิจารณาระหว่างการประชุมผู้นำเอเปคในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๔ ณ มลรัฐฮาวาย สหรัฐอเมริกา

๓. ข้อสังเกต/ข้อคิดเห็น

๓.๑. การประชุมรัฐมนตรีการค้าเอเปคครั้งนี้มีความสำคัญ เนื่องจากเอเปคจะติดตามความคืบหน้าในการดำเนินการเกี่ยวกับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดมากขึ้นในภูมิภาค (REI) รวมถึงได้ร่วมกันกำหนดประเด็นทางการค้าการลงทุนมิติใหม่ของเอเปค (Next Generation Trade and Investment Issues) เพื่อเป็นแนวทางให้เขตเศรษฐกิจเอเปคปฏิบัติในปีนี้ บนพื้นฐานของการมุ่งสู่การจัดทำ

เขตการค้าเสรีเอเชีย-แปซิฟิก รวมถึงการส่งเสริมการเจริญเติบโตสีเขียวอันเป็นประเด็นสำคัญที่หลายประเทศให้ความสำคัญ โดยเฉพาะการดำเนินการเพื่อลดอุปสรรคทางการค้าสินค้าและบริการสิ่งแวดล้อม การต่อสู้การค้าสินค้าที่ได้จากป่าอย่างผิดกฎหมาย การพิจารณายกเลิกการอุดหนุนพลังงานฟอสซิลที่ไม่มีประสิทธิภาพ และการอำนวยความสะดวกต่อการค้าสินค้าใช้แล้วที่ผ่านกระบวนการผลิตใหม่ (Remanufactured Products)

๓.๒. สหรัฐฯ ซึ่งเป็นเจ้าภาพการประชุมเอเปคในปีนี้ได้พยายามผลักดันทำที่ในทุกเรื่องของสหรัฐฯ ที่นำเสนอในเวทีการเจรจาต่างๆ ทั้งการเจรจาความตกลงการค้าเสรีระดับทวิภาคี และระดับภูมิภาค เช่น การเจรจา Trans-Pacific Economic Partnership Agreement (TPP) รวมทั้งการเจรจาในกรอบพหุภาคีมาไว้ในความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเปค โดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ Green Growth และ การประสานด้านกฎระเบียบ เช่น เรื่องสินค้าและบริการสิ่งแวดล้อม สินค้าใช้แล้วที่ผ่านกระบวนการผลิตใหม่ สินค้าและบริการที่ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูง ประเด็นเรื่องการส่งเสริม SMEs เป็นต้น รวมทั้งประเด็นเรื่องความมั่นคงทางอาหารที่สหรัฐฯ ผลักดันต่อจากญี่ปุ่นในปีที่แล้ว ซึ่งหลายประเด็นที่สหรัฐฯ ผลักดันนี้ นับว่าเป็นเรื่องใหม่ ๆ ในเวทีการค้าระหว่างประเทศ ที่ไทยควรต้องมีการหารือกับภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดความเห็นและท่าทีของไทยต่อไปให้ชัดเจน

๓.๓. กระทรวงพาณิชย์เห็นว่า เวทีเอเปคเป็นเวทีความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างเขตเศรษฐกิจเอเปคที่ยังคงยึดหลักการไม่ผูกพัน (Non-binding) จึงเป็นเวทีที่ไทยควรใช้ประโยชน์จากความรู้ประสบการณ์ ในด้านต่างๆ ของเขตเศรษฐกิจเอเปคโดยเฉพาะในสาขาที่ไทยยังไม่เชี่ยวชาญอย่างเต็มที่ แม้อาจต้องมีการปรับตัวของหน่วยงานปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและปรับตัวเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ในกระแสการค้าและการลงทุนของโลกในระยะยาว ทั้งนี้ กระทรวงพาณิชย์ จะหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องเพื่อพิจารณาประเด็นเรื่องต่างๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศไทยต่อไป

๓.๔. กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ มีกำหนดจะจัดประชุมหารือร่วม (Public Private Partnership หรือ PPP) กับภาคเอกชนและคณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การการค้าโลก ณ กรุงเจนีวา สวิตเซอร์แลนด์ เพื่อหารือประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเจรจารอบโดฮาภายใต้ WTO ในรูปแบบ VDO Conference ประมาณเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม ๒๕๕๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำผลการประชุมดังกล่าวเสนอต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นางพรทิวา นาคาศัย)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

โทรศัพท์ ๐๒-๕๐๗๗๔๔๕

โทรสาร ๐๒-๕๔๗๕๖๒๕